

Svetový deň lepry

27.1.2019

Každú poslednú januárovú nedeľu si od roku 1954 pripomíname Svetový deň lepry.

Lepra, nazývaná aj **malomocenstvo**, je chronická bakteriálna infekčná choroba, ktorej pôvodcom je *Mycobacterium leprae*. Pôvodcu ochorenia objavil v roku 1873 nórsky lekár **Armauer Hansen**, preto sa lepra od roku 1948 nazýva aj **Hansenova choroba**. Prvé zmienky o lepre sa datujú do obdobia okolo roku 600 pred n.l. v starých civilizáciách na území dnešnej Číny, Egypta a Indie. O malomocenstve sa píše aj v Starom a Novom zákone. Výskyt lepry sa viaže na **endemické oblasti v trópoch a subtrópoch**. U nás sa lepra vyskytuje zriedkavo **ako importovaná nákaza**. V súčasnosti trpí na lepru asi 1,2 milióna ľudí na celom svete. Každý rok je asi 700 000 nových prípadov ochorenia. Medzi **rizikové skupiny** teda patria hlavne **ľudia žijúci v endemických oblastiach v zlých sociálnych a hygienických podmienkach**, preto sa toto ochorenie nazýva aj chorobou chudobných. Počiatkové reakcie na toto ochorenie **sú rôzne**. Typickým znakom sú **viditeľné bledé kožné lézie**. Vplyvom poškodenia periférnych nervov dochádza k **zncitliveniu končatín**, pacient je potom náchylnejší na poranenia a infekcie, ktoré necíti. Stuhnutie svalstva spôsobuje **deformácie rúk a nôh**. V ťažkých prípadoch dochádza k amputácii postihnutých častí tela. Veľmi často dochádza aj k **strate žmurkajúceho reflexu**, čo vedie k celkovej **slepote**. Lepra sa na základe symptómov rozdeľuje na: **tuberkuloidnú lepru** (nie je infekčná) a **lepromatóznu formu** (infekčná), **hraničná lepra** (kombinácia oboch typov).

Inkubačná doba **je extrémne dlhá** (pár mesiacov **až rokov**). Zvyčajne sa prvé príznaky objavia po 3 - 4 rokoch, ale sú prípady, keď sa objavili až po 40 rokoch. **Prenos si väčšinou vyžaduje dlhodobý blízky kontakt** s neliečeným jedincom trpiacim infekčnou formou lepry. K prenosu ochorenia dochádza zvyčajne pri kýchaní a kašli, ale tiež nie je vylúčený prenos zo zvierat.

Ochranné **očkovanie proti lepre neexistuje**. V niektorých krajinách sa očkovanie proti tuberkulóze BCG vakcínou javí ako určitá ochrana pred leprou.

Lepra je liečiteľné ochorenie, ale účinnosť liečby závisí od skorej diagnostiky ochorenia. **Neliečená lepra sa zvyčajne končí smrťou** v priebehu 10 - 20 rokov.

Diagnostika je hlavne histologické vyšetrenie kožnej biopsie, taktiež je možné zisťovať prítomnosť baktérií v nosovom sekréte alebo vo výteroch z nosovej sliznice. U bezpríznakových prenášačov ochorenia je možné vyšetriť aj **protilátky** proti *Mycobacterium leprae*.